Miljödiplomering

INVESTERING I VÅR OCH FRAMTIDENS MILJÖ

Miljödiplomering innebär att en koloniförening:

- Utnyttjar resurser effektivt och minimerar användningen av ändliga resurser
- Motverkar spridningen av miljöskadliga ämnen
- Värnar om naturens mångfald och kretslopp
- Tar ansvar för kommande generationers odlande

Att hushålla med naturens ändliga resurser knyter an till koloniträdgårdsrörelsens grundidé och miljödiplomerade föreningar bidrar till att samhället kan uppfylla de nationella miljömålen och de globala målen i Agenda 2030.

Bakgrund

Miljödiplomeringen har blivit kolonirörelsens eget certifieringssystem där man kan bli diplomerad på grund-, brons-, silver- eller guldnivå.

Koloniträdgårdsförbundet beslutade 1999 att ta fram en miljöcertifiering för koloniområden. Miljödiplomeringen arbetades fram inom projektet Kolonikultur av ett miljöråd med representanter från Skarpnäcks stadsdelsförvaltning, Björkhagens fritidsträdgårdar, Stockholms koloniträdgårdar och Koloniträdgårdsförbundet. Miljödiplomeringen lanserades 2004. Den uppdaterades och omarbetades 2012 i samarbete med Studiefrämjandet.

Flera kommuner ställer numera krav på koloniföreningar som går i linje med diplomeringen.

Nivåer för miljödiplomering

GRUND · BRONS · SILVER · GULD

Föreningen måste först uppnå grundnivån som innefattar:

- Information till alla medlemmar
- Kompostering
- Jordförbättring och gödsel
- Växtskydd
- Biologisk mångfald
- Bevattning, vatten och avlopp
- Eldning och grillning
- Produkter och avfall

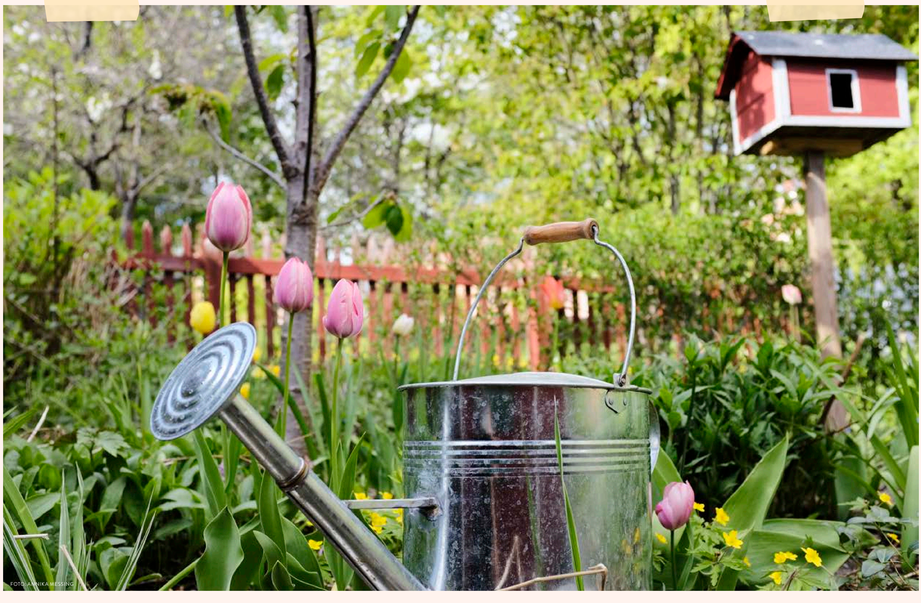
Därefter samlar man poäng för de högre nivåerna – brons, silver och guld

Här gäller det att samla poäng genom att uppfylla ett antal kriterier inom sex olika områden. Det finns alltså stora möjligheter att välja vilka åtgärder man vill satsa på:

- Organisation
- Odling
- Biologisk mångfald
- Vatten
- Energi, material
- Transport och maskiner

Diplomerade föreningar

OCH FÖRENINGAR DÄR ARBETET PÅBÖRJATS

Drygt 70 föreningar är anslutna till Stockholms Koloniträdgårdar. Det finns fler koloniföreningar i Stockholm, men alla är inte med i Stockholms Koloniträdgårdar. De kan arbeta med miljöfrågor, men kan inte miljödiplomera sig via Koloniträdgårdsförbundet.

Miljödiplomering i Stockholm

I Stockholmsområdet är för närvarande 21 föreningar miljödiplomerade. Så här såg diplomeringsläget ut 4 april 2022:

10 på grundnivå
6 på bronsnivå
1 på silvernivå
4 på guldnivå

Ytterligare fem föreningar i Stockholm har påbörjat sitt diplomeringsarbete sedan 2020.

FOTO: MÅNS SÖDERBERG

Bakgrund till tankarna på miljödiplomering för vår förening

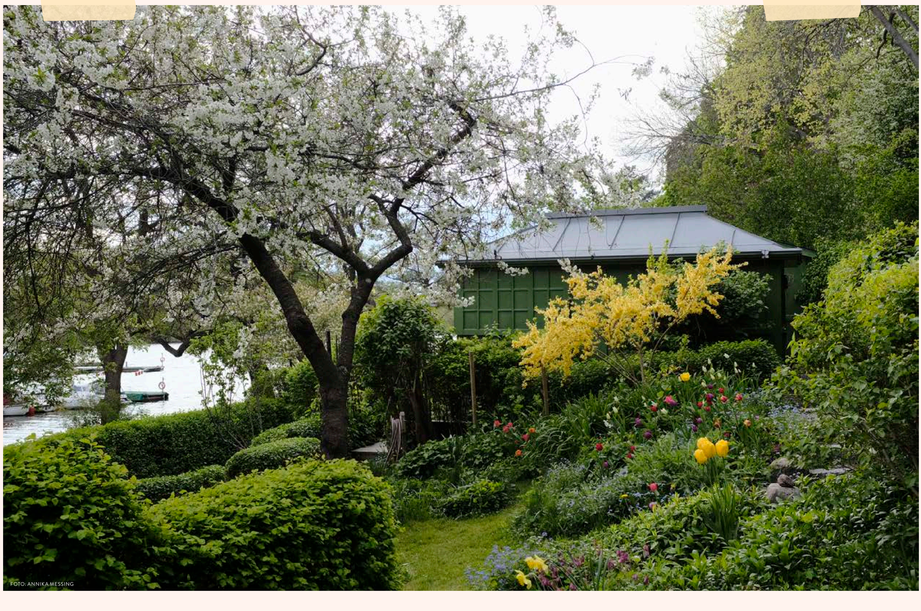
Styrelsen för Eriksdalslundens koloniträdgårds-förening fångade 2018–2019 upp en önskan bland medlemmarna i föreningen om att ta ett samlat grepp om miljöfrågorna i vår förening.

Klimatförändringar och miljökatastrofer har lett fram till en medvetenhet om vikten av att värna naturens mångfald och kretslopp, skapa goda livsmiljöer och minimera spridningen av miljöskadliga ämnen.

Hur kan vi som kolonister i vår förening dra åt samma håll och bedriva ett än mer aktivt miljöarbete?

Hur har arbetet för miljödiplomering hittills gått till inom vår förening?

- Uppstart på arbetet var årsmötet 2019 då Ulrica Flodin Furås från Koloniträdgårdsförbundet berättade om miljödiplomeringen.
- En miljögrupp bildades i föreningen samma år. Arbetet bedrevs i studiecirkelformat.
- Gruppen tog fram en områdesbeskrivning.
- Inventerade de grundläggande kraven som måste uppfyllas för att tilldelas diplomering på grundnivå.
- Tog även fram en enkät som föreningens medlemmar fick besvara för att få en bra bild av nuläget.
- 121 av 142 svarade på enkäten och av svaren framgick att föreningen redan 2019 var på god väg att uppfylla kriterierna för miljödiplomering på grundnivå.
- Miljögruppens arbete utmynnade i en miljöpolicy som antogs av styrelsen 2019.
- Under 2020–2021 hölls årsmöten endast via poströstning. Miljödiplomeringsfrågan kunde därför inte tas upp för diskussion och röstning.
- Policyn och frågan om ansökan om miljödiplomering togs upp för beslut på föreningens årsmöte i maj 2022.

FOTO: ANNIKA MESSING

Vår Miljöpolicy

LOKALT BIDRAG FÖR EN GIFTFRI HÅLLBAR MILJÖ

Genom att vid alla tillfällen välja det miljövänligaste alternativet bidrar vi till att värna naturens kretslopp och den biologiska mångfalden.

Vi gör detta genom att:

Sträva efter att bli självförsörjande på jord och näring genom att ta tillvara lottens växtmaterial.

Endast använda växtskydd som är tillåtet för ekologiska odlingar.

Vattna klokt – rikligt och sällan, morgon eller kväll och aldrig i starkt solsken för att minimera avdunstning av vattnet. Ta tillvara och vattna med regnvattnet.

Gynna den biologiska mångfalden, odla pollinerarvänliga växter, ha bihotell och boplatser.

Vara uppmärksamma på och hålla efter invasiva växter som t.ex. kanadensiskt gullris och lupiner.

Elda endast torrt och icke komposterbart växtmaterial i tunna på tider anmodade av staden.

Tända grillen med miljömärkta alternativ.

Välja miljömärkta varor vid inköp av byggmaterial, färger, hushålls- och trädgårdsprodukter.

Källsortera papper, plast, glas och metall samt miljöfarligt avfall.

Sträva efter att undvika engångsmaterial.

Medlemmarna erbjuds kontinuerligt utbildnings-program med miljöinriktning.

Att se upp med!

Pyralidskandalen

2020 uppmärksammades oförklarliga skador på tomat-, paprika- och chiliplantor. Boven i dramat visade sig vara flytande näring som innehöll vinass, en restprodukt vid sockerframställningen från icke ekologiskt odlade sockerbetor.

Under 2021 analyserade Fritidsodlarnas riksförbund, FOR, innehållet av bekämpningsmedel. I mer än hälften av gödselmedlen fanns rester av bekämpningsmedlen aminopyralid eller klopyralid, även kallade pyralider. Klopyralid hittades i pelleterad höns- och kogödsel i påse. I påsjord hittade man inga gifter, vilket inte innebär att det inte kan finnas i den.

Aminopyralid och klopyralid används för att döda örtartade ogräs i sädesfält och sockerbetsodlingar. Dessa gifter är skadliga i otroligt låga koncentrationer. De bryts ner mycket långsamt och kan därför finnas kvar och ställa till skador i flera år.

Kor, hästar, får och höns kan få i sig bekämpningsmedlen när de äter hö och spannmål som har besprutats. Ämnena går rätt igenom matsmältningssystemet och hamnar i gödseln.

Koloniträdgårdsförbundet arbetar genom Fritidsodlarnas Riksförbund, FOR (en samarbetsorganisation för fritidsodlare), för att dessa bekämpningsmedel ska förbjudas i EU.

Invasiva arter

- Det är viktigt att hantera jord och växtrester så att inte invasiva arter sprids. Lägg växt- och trädgårdsavfall i plastsäckar och förslut noga.
- Transportera inte öppet, utan i säckar eller slutet släp.
- Kolla hur och var återvinningscentraler tar emot avfall.
- Små mängder kan kastas i påse i brännbart.
- Köp och byt inte riskarter – håll koll på artlistorna.

Exempel på några problematiska växter i vår del av Sverige:

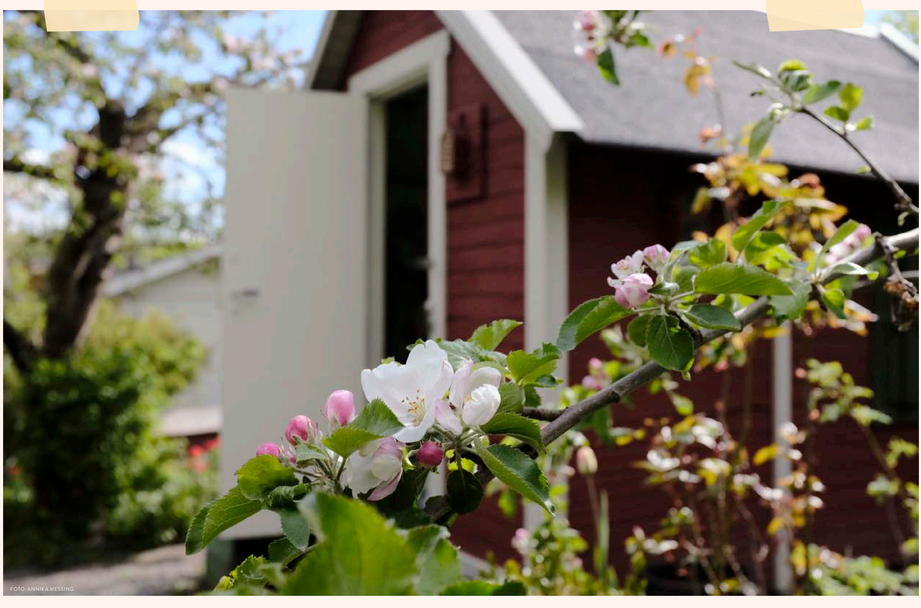
Jättebalsamin • Jätteloka
Tromsöloka • **Blomsterlupin**
Parkslide • Kanadensiskt gullris

Växtskydd mot svamp & insektsangrepp

Vi kan bli av med skadegörare genom att spruta med kemiska bekämpningsmedel. Ett problem är att man då ofta dödar andra, kanske nyttiga, organismer och stör den ekologiska balansen.

- Se till att växterna är fria från skadegörare när de planteras. Använd friska frön vid sådd.
- Odla växter som är motståndskraftiga eller resistenta mot angrepp av olika slag.
- Behandla växterna bra med lagom mycket vatten och näring.
- Ta bort angrepp så fort som möjligt för att hindra spridning.

FOTO: ANNIKA MESSING

Framtiden

VAD HÄNDER FORTSÄTTNINGSVIS?

Det är allas gemensamma ansvar att i vardagen värna miljön nu och framåt. Det är en ständig process som ställer krav på oss att tänka till och att ha viljan att ta del av vad information och forskning visar på inom området. Vi tar ansvar för kommande generationers odlande och ger vårt bidrag till en hållbarare miljö och samhälle.

FOTO: ANNIKA MESSING

FOTO: ANNIKA MESSING

FOTO: ANNIKA MESSING

Status i vår förening

På årsmötet den 21 maj 2022 togs beslut om miljöpolicyn och ansökan om miljödiplomering.

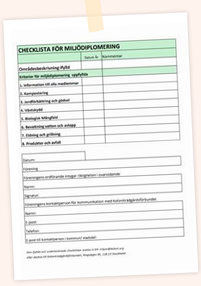
Miljögruppen ombildas, arbetet fortsätter.

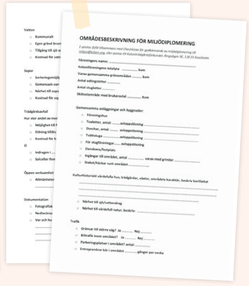
Ansökan om miljödiplomering görs hos Koloniträdgårdsförbundet.

Ansökan omfattar en checklista med ett antal miljökrav som i stort sett utgör vår förenings miljöpolicy.

Däri ingår även en omfattande områdesbeskrivning som i detalj redogör för vårt område med beskrivningar och faktauppgifter.

- Ett studieprogram krävs för diplomering.
- Koloniträdgårdsförbundet utför kontroll.
- Föreningen miljödiplomeras 3 år i taget, när grundnivåkriterierna är uppfyllda.

CHECKLISTA FÖR MILJÖDIPLOMERING

OMRÅDESBESKRIVNING FÖR MILJÖDIPLOMERING

Guldnivå. Poäng samlas inom fem områden. 55 poäng för stuglotter, 45 poäng för odlingslotter.

Silvernivå. Poäng samlas inom fyra områden. 45 poäng för stuglotter, 35 poäng för odlingslotter.

Bronsnivå. Poäng samlas inom tre områden. 35 poäng för stuglotter, 25 poäng för odlingslotter.

Poängsamling påbörjas för de högre diplomeringsnivåerna inom valbara områden; organisation, odling, biologisk mångfald, vatten, energi, transporter.

Grundnivå. Tre års uppföljningstid efter att nivån uppnåtts. Uppföljning genomförs av Koloniträdgårdsförbundet och styrelsen för föreningen.

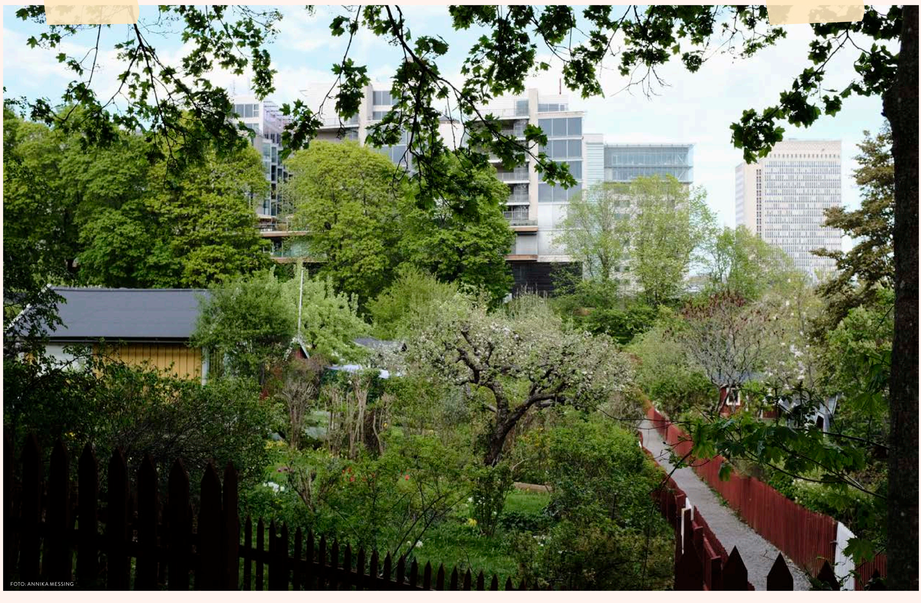
Ansökan om miljödiplomering på grundnivå till Koloniträdgårdsförbundet.

Miljögrupp bildas för det fortsatta arbetet.

2022 Beslut om att ansöka om miljödiplomering för Eriksdalslundens koloniträdgårdsförening togs på årsmötet 21 maj.

2020–2021 Årsmöten endast via poströstning. Miljödiplomeringsfrågan kunde inte tas upp.

2019 Miljögrupp bildas. Områdesbeskrivning och enkät för att få en nulägesbeskrivning om miljöfrågor på grundnivå. Miljöpolicy beslutas av styrelsen.

FOTO: ANNIKA MESSING